

Nátyi Róbert

Újabb három könyv

50 kötetes a HUNGART-könyvsorozat

A tizenkét esztendővel ezelőtt, 2009-ben indult HUNGART-könyvek kortárs vizuális művészetet bemutató, hiánypótló folyama az ezredfordulót követő hazai művészeti könyvkiadás egyik imponáló vállalkozása. A tucat év alatt polcnyi terjedelmet kitöltő sorozat idén az újabb három – F. Farkas Tamás, Kovács Péter Balázs (KPB) és Tuzson-Berczeli Péter művészetét ismertető – összefoglalás megjelenésével az ötvenedik kötetet ünnepelheti.

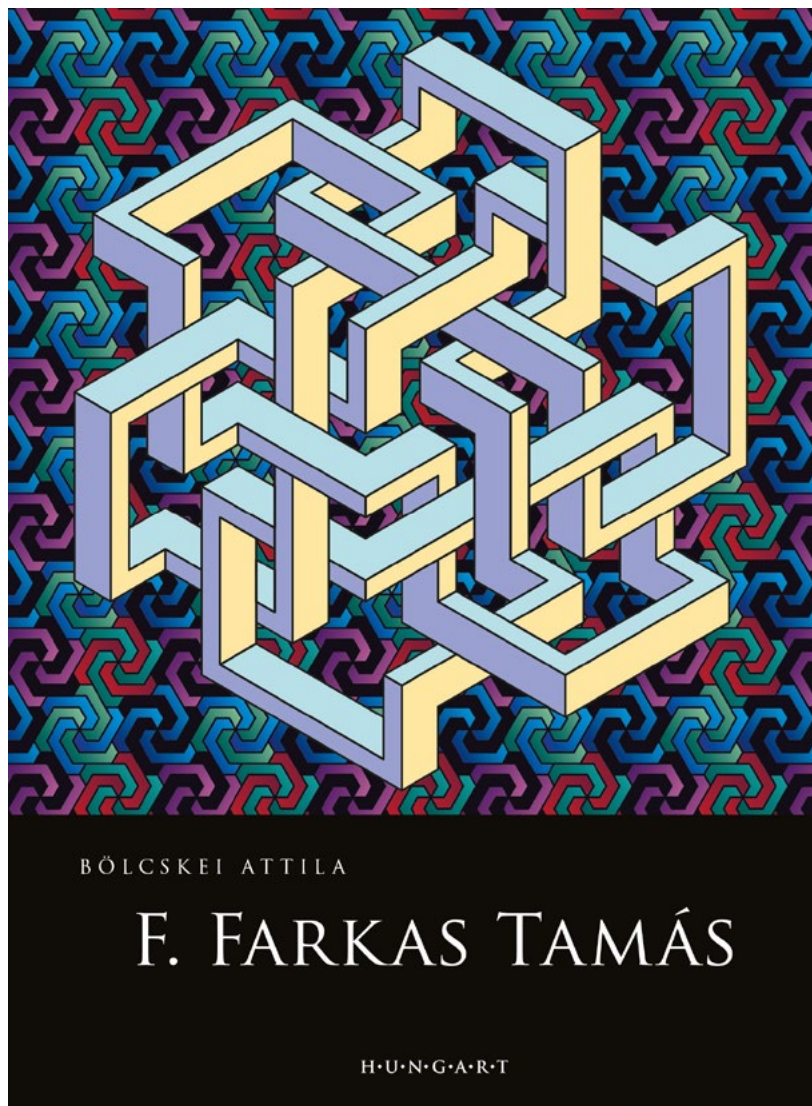
F. Farkas Tamás koherens, szervesen felépített – művészetét geometrikus költészetként aposztrofáló – munkásságán Bölcskei Tamás tanulmánya kalauzolja végig az olvasót. Fejtegetésében a kezdeti neoavantgárd útkeresésektől napjaink bonyolult mértani vizuális struktúráiig, térbe kilépő kísérleteiig értelmezi, a témaválasztások alapján tipologizálja F. Farkas pályáját. A lehetetlen alakzatok, Penrose-háromszögek, a Möbius-szalagok, a hiperkockák, a folyamatos térbeli formák, a vizuális paradoxonok középpontba emelésével az alkotó – a szerző szerint – a magyar művészetben unikális életművet hozott létre. Ahogyan kiérlelt alkotásai kapcsán Bölcskei fogalmaz: „A művészetre mint a világra való harmonikus reflexióra gondol, mely az ész segítségével éppen az észet haladja meg, és a végtelenbe, misztikus, több-dimenziós távlatokba hatol.”

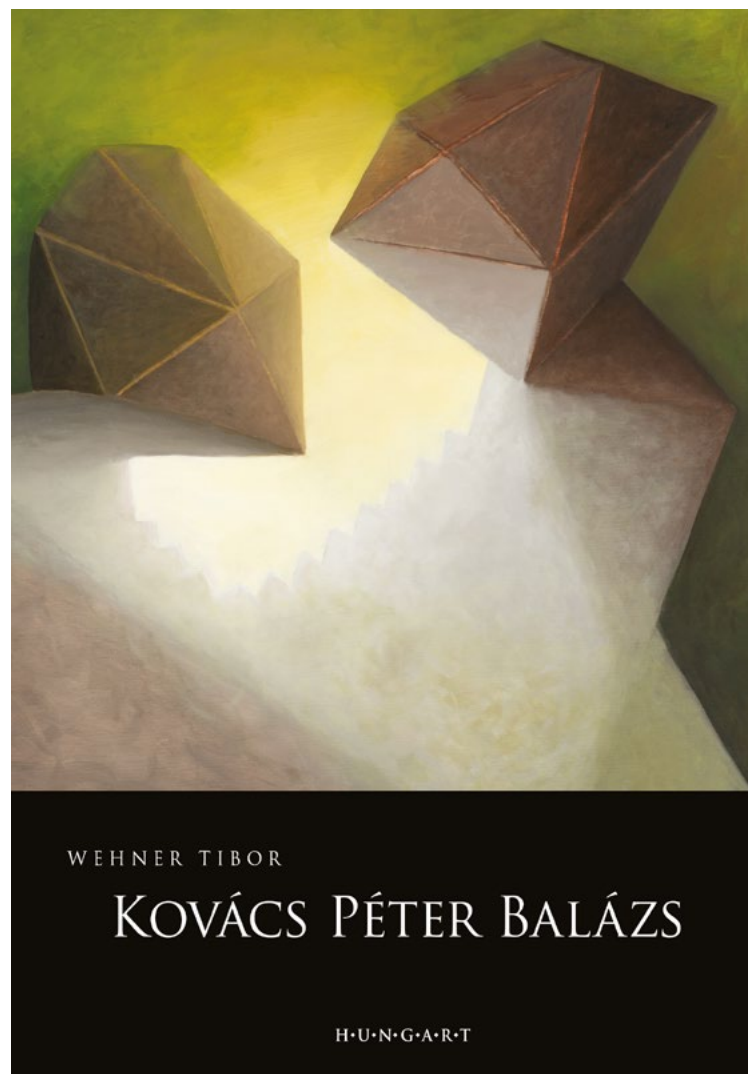
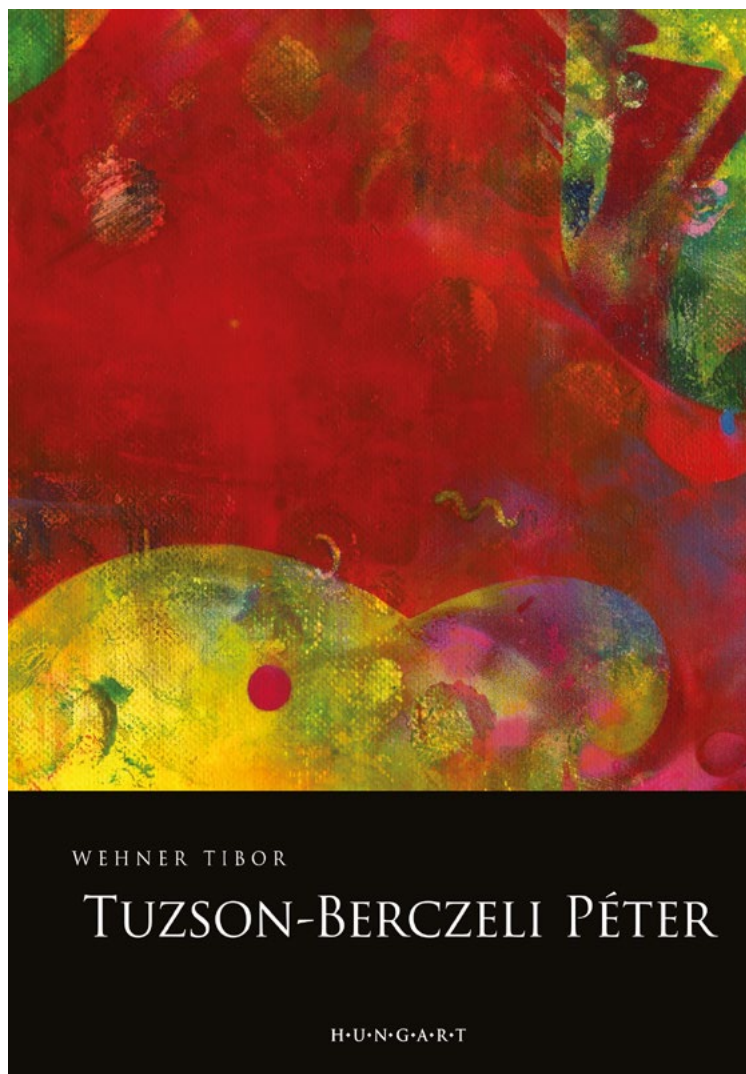
Kovács Péter Balázs (KPB) festészetéről Wehner Tibor írt értelmező tanulmányt, melyben a 80-as évekből kezdve, a festő meghatározó kiállításainak megidézésével bontja ki az egyes korszakok eredményeit, ismerteti a stílári változásokat, az oeuvre alakulását, és mutatja be az aktív, sokoldalú művész pályaképét. A szerző elemzésében a következő összegzést adja: „Magabiztosan kalandozik a síkban – az illuzionisztikus terekben – és a valóságos szabad térségekben is, az anyagok és technikák, a kivitelezési metódusok számtalan változatát mesteri módon alkalmazza, különböző műfajok, műformák és műnemek kísérletező szellemű alkotóként lép fel.”

A harmadik kötetet Tuzson-Berczeli Péter festészetéről szintén Wehner Tibor jegyzi. A művészettörténész a 80-as évektől követi az életút változásait. Leszögezi, hogy a festő „mindenkor tiszteletben tartotta a hagyományos képalkotás ideáját, a tradicionális kép műformáját”. A kezdetekben természetelvű művész a 80-as évek végén fordult az elvonatkoztatás, a sejtetés felé. A század utolsó évtizedének közepén alakult ki az a formanyelv, mely azóta meghatározza Tuzson-Berczeli munkásságát, ahol „A megfestett történések meghatározó állapota az áttetsző sejtetés. Alkotásai egyenként egy »titokzatos történet« részei, amelynek jellemzője a lebegő transzparencia.”

A három újonnan megjelent értekezés az elemzésekkel, a művészekről szóló bibliográfiával és a jól válogatott reprodukciókkal az előzőek szerves folytatása. A félszáz kötetes sorozat tekintélyes volumenével, folyamatosságával jelen képzőművészetünknek a tájékozódást segítő adatbázisává vált, melyről érdemes néhány mondatot rögzíteni.

A vállalkozás a magyar művészeti könyvkiadás 70-es, 80-as években megjelentetett, jól kezelhető zsebkönyvgyűjteményeinek, a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalat gondozásában napvilágot látott Mai Magyar Művészetnek a tudatosan felvállalt, modernizált és aktualizált folytatása. 2007-ben a HUNGART (Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület) elnökének, Sárkány Győző grafikusművésznak a

kezdemenyezésére Szeifert Judit művészettörténész szerkesztésében megjelenő könyvsorozat alapvető célja tudományos eszközökkel, szakszerűen, de közérthető, olvasmányos módon feldolgozni, szemléltetni a kortárs magyar művészet rangos alkotóinak életműveit.

A kezdetekben az egykori HUNGART-ösztöndíjasoknak biztosítottak megjelenési lehetőséget. Majd a válogatás szempontjai kiszélesedtek, a teljes képzőművészeti mezőnyre fókuszálva szelektáltak a szerkesztők, melynek eredményeként egy kompakt, a szakmának és a közönségnek is hasznos összeállítás született. Így jelent meg könyv az első HUNGART-életműdíjas (2006) Csernus Tiborról, akinek szerepeltetése szimbolikus jelentőségű volt az egyik indító darabként. Alapvető szándék az olyan alkotók meghívása, akikről még nem jelent meg monografikus igényű publikáció.

A kollekciónak a dokumentációs követelményeken túl a szellemi-művészeti értékek közvetítése, a hazai és a nemzetközi megismertetés médiumaként is fontos szerepet tölt be. Már az első évben programként fogalmazódott meg az a kritérium, hogy a vizuális művészeti szakma teljes spektruma, azaz a festészet, a szobrászat és a grafika képviselői mellett az ipar- és fotóművészek is rendszeresen helyet kapjanak a szériában.

Az évente megjelenő, keményborítós három-öt könyv A/5-ös formátuma, következetes tipográfiája és koncepciója a magyar és angol nyelven olvasható tanulmánnyal, illetve a hatvan-hetven reprodukcióval jellegzetes, könnyen forgatható, a kortárs hazai képzőművészet iránt érdeklődők számára nélkülözhetetlen tájékozódást nyújtó együttesé tette a sorozatot. A szerzők az életműveket alaposan ismerő művészettörténészek, művészeti írók és esztéták, akik különböző megközelítési módokat, változatos szemléleteket alkalmazva

vizsgálták választott tárgyukat. Műfajilag széles a repertórium. Vannak az életmű, a művek, műcsoportok elemzésére, a tényszerű adatközlésekre koncentráló, tudományos igényű munkák. Más szerzők egy-egy markánsabb korszak, illetve meghatározó műegyüttes interpretációjának élményszerű taglalásán vagy a műcentrikus, esszéjellegű analízisen keresztül mutatják be az alkotókat.

2013-ban az öt éves jubileum alkalmából – 23 megjelent kismonográfia eredménye birtokában – készült katalógus köszöntőjében Sárkány Győző és Aknay János a következő sorokat írta: „Célunknak tartjuk, hogy a kiemelkedő teljesítményt mutató alkotók bekerüljenek a magyar és nemzetközi műkereskedelembé. Reméljük, a könyvek kiadása folytatódik, és ez a hiánypótló sorozat idővel képzőművészeti könyvtárrá női ki magát, betöltve ezzel tervezett miszsióját.” Az ötvenedik kiadvány alapján elmondható, hogy a megkezdett miszió teljesítése jó úton halad. A lassacskán egy folyóméternyi terjedelmű sor jelenkorunk kortárs törekvéseinek hiteles képét nyújtja.